

Raportul general al activităților de minimizare a practicii de achitare a salariilor „în plic” și a muncii „la negru”, realizate de grupurile multidisciplinare pentru 9 luni ale anului 2015

În vederea respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă și protejării drepturilor salariaților, precum și întreprinderii măsurilor de contracarare a fenomenului „muncii la negru” și a practicii de achitare a salariilor ”în plic”, avînd ca bază Regulamentul comun privind activitatea echipelor multidisciplinare aprobat prin ordinele IFPS nr.393, ISM nr. 12-a, IGP nr. 82, CNSM nr.150 din 05.05.2015, organele semnatare ale Regulamentului au întreprins, în perioada 01.01.2015-30.09.2015, un șir de acțiuni conform competențelor.

Ca urmare a conlucrării echipelor multidisciplinare în vederea asigurării monitorizării permanente a respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă pentru protejarea drepturilor salariaților și contracararea muncii la negru a fost realizat:

La inițiativa Serviciului Fiscal de Stat, au fost efectuate controale fiscale la fața locului de comun cu angajații Inspectoratului de Stat al Muncii (ISM), Inspectoratului General al Poliției (IGP) și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM).

Astfel, pe parcursul a 9 luni ale anului 2015, 2 141 contribuabili au fost supuși verificărilor cu ieșire la fața locului și/sau prin aplicarea metodelor și surselor indirecte de estimare a obligațiilor fiscale. În urma controalelor efectuate de către SFS au fost întocmite 962 acte de control și 12 147 procese-verbale contravenționale pentru activitate ilicită și 1 877 procese-verbale contravenționale întocmite conform competențelor în care au fost consemnate încălcări și abateri de la prevederile actelor legislative și normative.

În urma a 12 147 procese-verbale contravenționale întocmite pentru practicarea activităților ilicite au fost aplicate sancțiuni contravenționale în sumă de 11 376 mii lei, achitate în perioada de gestiune 14 847 mii lei.

Ca rezultat al monitorizării contribuabililor supuși verificărilor au fost aduși în cadrul legal, prin eliberarea a 3 507 patentelor de întreprinzător, 188 persoane ce activau ilicit au fost angajați în calitate de salariați, au fost înregistrate 77 de întreprinderi individuale, 97 societăți cu răspundere limitată (SRL) și 110 gospodării țărănești (GȚ).

În baza a 962 acte de control, au fost emise 361 decizii asupra cazurilor de încălcare a legislației, fiind calculate suplimentar la buget impozite, taxe și alte plăți în sumă totală de 6 783,8 mii lei, inclusiv prin metode și surse indirecte 2 669,336 mii lei, din ele achitate în perioada de gestiune 3 036,1 mii lei.

Tot în această perioadă, au fost identificate persoane care practică „munca la negru” și constatate persoane beneficiari de salarii „în plic”, numărul cărora constituie 1 680. Suma salariilor „în plic” estimată, care nu este înregistrată conform legii și din care nu au fost calculate contribuțiile asigurărilor sociale de

stat, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit, constituie 5 577,35 mii lei.

Astfel, ca rezultat al activității SFS în scopul depistării evaziunilor și contracarării fenomenului „muncii la negru”, sumele suplimentar calculate în baza deciziilor adoptate sunt constituite din:

- impozit pe venit reținut din plățile salariale în sumă de 420,5 mii lei, inclusiv achitat 210,15 mii lei;

- contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 2 065,2 mii lei, inclusiv achitate 969,66 mii lei;

- prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 520,89 mii lei, inclusiv achitate 205,96 mii lei;

- penalități și sancțiuni în sumă de 3 777,2 mii lei.

Pentru promovarea politicilor de educație juridică a salariaților, pentru informarea și consultarea celor interesați în aplicarea corectă și eficientă a legislației în domeniul relațiilor de muncă, precum și pentru asigurarea transparenței activității, Serviciul Fiscal de Stat a realizat un șir de acțiuni informative și de sensibilizare, organizând în acest scop:

- 390 de seminare pentru studenții instituțiilor de învățământ superior referitor la pericolul antrenării în escrocheriile fiscale, cât și pentru angajații și angajatorii din sectoarele cu risc sporit privind consecințele negative a acceptării salariului neoficial (privarea de dreptul la asistență medicală, la o pensie decentă, la concediu etc.);

- 282 de publicații în presă și la posturile de televiziune locale a materialelor despre dezavantajele achitării salariilor „în plic” și practicării „muncii la negru”.

În perioada martie-septembrie 2015 **Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova** prin intermediul Institutului Muncii, a realizat studiul „Plata muncii în Republica Moldova” cu examinarea problemelor ce persistă la etapa actuală în domeniul salarizării, impactului asupra fenomenului plății salariului „în plic”, cu elaborarea recomandărilor și propunerilor acestora vizând schimbările necesare de întreprins în domeniul salarizării.

În luna octombrie 2015, în cadrul activităților dedicate Zilei Mondiale pentru Muncă Decentă, Consiliul de Tineret al CNSM a desfășurat în 7 raioane din nordul republicii o campanie de informare despre drepturile de muncă, sindicale, sociale și economice ale salariaților, inclusiv despre riscurile ce există în cazurile practicării muncii informale și achitării salariului „în plic”.

La data de 11 septembrie 2015, în incinta Institutului Muncii, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a organizat un seminar de validare a concluziilor sindicatelor pe marginea economiei informale în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților instituționale ale principalilor actori pentru tranziția la formalitate prin dialog social și parteneriate”, finanțat de către Organizația Internațională a Muncii.

Întru cadrul realizării prevederilor Planului de acțiuni privind minimizarea practicii de achitare a salariilor „în plic” și „muncii la negru”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.477 din 28.06.2011 și în vederea asigurării monitorizării

permanente a respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă pentru protejarea drepturilor salariaților și contracararea muncii la negru, de către **Inspectoratul de Stat al Muncii** au fost depistate 698 persoane, inclusiv 219 femei și 29 minori ce activau fără forme legale de angajare, la 235 agenți economici și 76 angajatori persoane fizice. De către inspectorii de muncă au fost întocmite 285 procese-verbale cu privire la contravenție, care se înglobează în numărul total de procese-verbale cu privire la contravenție. Ca rezultat al acțiunilor întreprinse de către inspectorii de muncă 160 persoane au fost repuse în drepturi, fiindu-le legalizate relațiile de muncă cu angajatorii.

În perioada respectivă au fost întreprinse vizite de lucru în comun cu reprezentanții subdiviziunilor teritoriale ale sindicatelor, fiind efectuate 60 vizite de control privind respectarea legislației muncii și normelor de securitate și sănătate în muncă, examinate 18 petiții, 6 sesizări și cercetate 4 accidente de muncă. În colaborare cu reprezentanții Inspectoratului Fiscal de Stat au fost efectuate 99 controale, fiind depistate 92 persoane care prestau activitate nedeclarată. Cu reprezentanți ai Inspectoratului de Poliție au fost întreprinse 112 vizite de control, fiind depistați 144 salariați care prestau muncă nedeclarată. Împreună cu reprezentanții Agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă au fost efectuate 3 vizite de control și ai Direcției raionale de învățământ – 2 controale.

De către **Inspectoratul General al Poliției** au fost întocmite și remise pentru luarea deciziilor conform competenței Serviciului Fiscal de Stat și Inspectoratului de Stat al Muncii a 622 procese-verbale cu privire la contravenții.

Totodată, întru realizarea obiectivului „Intensificarea controlului în scopul depistării evaziunilor și contracarării fenomenului „muncii la negru” din Planul de acțiuni, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.477 din 28 iunie 2011 avînd ca bază procesul-verbal al Comisiei și Negocieri Colective nr.1 din 04.06.2015, de către IFS mun. Chișinău, IFS mun. Bălți și IFS Căușeni în comun cu reprezentanții Inspectoratului General al Poliției în domeniul transportului ilicit de călători, precum și referitor la deținători de pseudo-licențe în perioada iunie-august 2015 (mun. Bălți, mun. Chișinău, raionul Căușeni), în august 2015 (raionul Căușeni), septembrie 2015 (raionul Cahul, raionul Ialoveni), fiind verificate circa 300 persoane.

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat în luna august-septembrie 2015 a întreprins acțiuni de verificare a contribuabililor care desfășoară activitate în domeniul:

- transportul de pasageri și mărfuri pe rute internaționale în comun cu Inspectoratul Național de Patrulare. Au fost verificarea 40 persoane și întocmite 8 procese-verbale contravenționale;

- prestări servicii de reparație auto (vopsire, testare, reglare, instalare și întreținere). Ca rezultat al acțiunilor date au fost întocmite 2 acte de control și 16 procese-verbale contravenționale.

Acțiunile comune întreprinse în perioada 01.01.2015-30.09.2015 în vederea prevenirii și combaterii ilegalităților din domeniul muncii sub aspectul respectării actelor legislative și normative și întru realizarea obiectivelor din Planul de acțiuni privind minimizarea practicii de achitare a salariilor „în plic” și „muncii la negru”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.477 din 28.06.2011 din Regulamentul comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, aprobat prin ordinele IFPS nr.393, ISM nr. 12-a, IGP nr. 82, CNSM nr.150 din 05.05.2015, au avut un impact direct și indirect asupra majorării încasărilor la bugetele respective:

- la bugetul public național administrat de SFS la compartimentul impozitul pe venit din salariu încasările au crescut cu 14,1% comparativ cu perioada similară a anului precedent;

- la bugetul asigurărilor sociale de stat (total) încasările au crescut cu 13%;

- la fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală (total) încasările au crescut cu 19,1%, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Totodată acțiunile întreprinse de către echipele multidisciplinare în vederea contracarării fenomenului „muncii la negru” și a practicii de achitare a salariilor „în plic” urmează a fi susținute și continuate pentru obținerea unor rezultate durabile.

Astfel, echipele multidisciplinare teritoriale urmează să întreprindă în comun raiduri și inspecții inopinate la întreprinderi din diferite domenii ramurale cu rata înaltă de utilizare a muncii nedeclarate și de achitare a salariului în plic (construcție, agricultură și alte ramuri) cu efectuarea ulterioară a analizei și formularea propunerilor ce pot contribui la soluționarea problemelor din economia informală.

**Șef adjunct al
Inspectoratului
Fiscal Principal
de Stat**

**Director adjunct al
Inspectoratului de
Stat al Muncii**

**Șef a Direcției nr.3
al INI al
Inspectoratului
General al Poliției**

**Șef al DPSE al
Confederației Naționale a
Sindicatelor din Moldova**

Andrian TIMOTIN

Igor CILOCI

Ruslan PETRUSENCO

Ana MOLDOVANU

Ex: Ludmila Soltoian

Tel: (022)82-33-85

E-mail: ludmila.soltoian@fisc.md